

РЕЦЕНЗІЯ
на освітньо-професійну програму «Право»
Галузь знань 08 «Право», спеціальності
081 «Право» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти у
Херсонському інституті ПрАТ «ВНЗ «МАУП»

В умовах трансформації української правової системи, посилення ролі права як гаранта демократичного розвитку, стабільності держави та правопорядку, особливого значення набуває якісна підготовка правників нового покоління. Система вищої юридичної освіти має реагувати на сучасні виклики, адаптуватися до змін нормативного середовища, міжнародних тенденцій, потреб ринку праці та суспільного запиту на висококваліфікованих, доброчесних, соціально відповідальних фахівців.

Рецензована освітньо-професійна програма підготовки бакалаврів за спеціальністю 081 «Право» Херсонського інституту ПрАТ «ВНЗ «МАУП» презентує спробу сформувати цілісний освітній продукт, що поєднує класичні теоретико-методологічні засади юридичної науки з практично орієнтованим підходом до підготовки майбутніх юристів. Програма розроблена відповідно до чинного стандарту вищої освіти, затвердженого наказом МОН України № 644 від 20.07.2022 р. та із врахуванням змін (наказ № 842 від 13.06.2024 р.).

Як один із зовнішніх стейкхолдерів освітньої програми, а також як практикуючий юрист і науковець із багаторічним досвідом у сфері юридичної освіти та підготовки кадрів для системи правосуддя, вважаю за доцільне надати фахову рецензію на зміст, структуру та якість розробки освітньо-професійної програми.

1. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ

1. Відповідність чинним стандартам вищої освіти

Освітньо-професійна програма розроблена у повній відповідності до вимог Закону України «Про вищу освіту», Стандарту вищої освіти за спеціальністю 081 «Право» для першого (бакалаврського) рівня (затвердженого наказом МОН №644 від 20.07.2022 р.) та Постанови Кабінету Міністрів України щодо Національної рамки кваліфікацій. Також враховано останні зміни до стандартів (наказ МОН №842 від 13.06.2024 р.), що свідчить про своєчасність та актуальність розробленої програми. Програма узгоджується з шостим рівнем НРК, першим циклом Європейського простору вищої освіти (FQ-EHEA) та рівнем 6 Європейської рамки кваліфікацій (EQF-LLL), що забезпечує її міжнародну порівнюваність та мобільність випускників.

2. Мета та цілі освітньої програми

Метою програми є підготовка висококваліфікованих правників, здатних здійснювати юридичну діяльність на основі принципів верховенства права, гуманізму, законності, а також ефективно застосовувати знання у правозастосовній та правотворчій практиці. Цілі навчання сформульовані чітко: формування здатності розв'язувати складні спеціалізовані задачі у сфері права з розумінням природи і змісту основних правових інститутів. Програма належно балансує теоретичну і практичну складові, закладаючи фундамент правничої освіти, побудований на системному вивченні українського та міжнародного права, прав людини, порівняльного правознавства, інституцій ЄС.

3. Структура програми

Загальний обсяг програми становить 240 кредитів ЄКТС, з яких 180 кредитів відведено на обов'язкові компоненти, 60 – на вибіркові. Програма реалізується як на базі повної загальної середньої освіти (3 роки 10 місяців), так і на базі диплома молодшого спеціаліста / фахового молодшого бакалавра (2 роки 10 місяців). Зміст програми структуровано за логікою академічного розвитку студента – від базової загальноосвітньої підготовки до фахових дисциплін та практикоорієнтованих компонентів. Навчальні курси охоплюють усі основні галузі права: цивільне, кримінальне, адміністративне, трудове, господарське, міжнародне публічне та приватне право.

Присутні дисципліни, які є надзвичайно актуальними у сучасному юридичному дискурсі: інформаційне право, право інтелектуальної власності, митне право, податкове право, складання процесуальних документів. Передбачено написання курсових робіт, що є важливим етапом у розвитку дослідницьких навичок.

Особливої уваги заслуговує наявність тривалої практики в органах юстиції, адвокатурі, прокуратурі та судах, що забезпечує реальну правову соціалізацію студентів.

4. Компетентнісний підхід

ОПП орієнтована на формування інтегральної, загальних та спеціальних компетентностей, відповідно до стандартів вищої освіти. Особливо позитивно оцінюється те, що програма розвиває:

- праворозуміння та аналітичне мислення;
- здатність до формулювання правових позицій;
- набуття навичок складання процесуальних документів;
- знання основ міжнародного та європейського права;
- використання ІКТ у правовій діяльності;
- критичне мислення, риторичні навички, етичні засади професії.

Висвітлено систему оцінювання результатів навчання (поточний, модульний, підсумковий контроль), запроваджено накопичувальну рейтингову систему, що є ознакою відповідності європейським вимогам до якості освіти.

II. ПЕРЕВАГИ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО УДОСКОНАЛЕННЯ ПРОГРАМИ

1. Основні переваги ОПП «Право» Херсонського інституту ПрАТ «ВНЗ «МАУП»

1.1. Системність і повнота програми

ОПП охоплює весь необхідний спектр базових та галузевих дисциплін, що становлять кістяк професійної підготовки правника. Зміст навчальних компонентів відображає не лише фундаментальні напрями правознавства, а й спеціалізовані галузі, що мають прикладне значення (інформаційне, митне, податкове право, право ЄС, міжнародний захист прав людини).

1.2. Практикоорієнтованість навчального процесу

Програма містить значний обсяг практичної підготовки, зокрема практику в юридичних службах, органах влади, адвокатурі, судах, що є безумовною перевагою для формування професійних навичок. Особливо важливо, що структура практики охоплює як загальні юрисдикційні органи, так і специфічні ланки системи юстиції (нотаріат, прокуратура, адвокатура).

1.3. Інноваційні методики навчання

Передбачено використання модельних судових засідань, ділових ігор, мультимедійних лекцій, що відповідає сучасним підходам до професійно орієнтованого навчання. Такий формат сприяє розвитку критичного мислення, навичок комунікації, здатності до ухвалення рішень в умовах невизначеності.

1.4. Компетентнісний підхід

Програма має добре структуровану матрицю компетентностей, що узгоджена з НРК, ЄКТС, стандартами МОН і рекомендаціями ESG. Результати навчання (РН) чітко співвіднесені з відповідними загальними й фаховими компетентностями.

Присутні ключові РН: юридичне письмове й усне мовлення, риторика, логічне мислення, інформаційна грамотність, знання міжнародних норм, здатність аналізувати правову проблему.

1.5. Ресурсне забезпечення

Окремо слід відзначити доступ до сучасної бібліотеки, комп'ютерного класу, наявність середовища для навчання осіб з особливими потребами. Вказано на системне оновлення технічної бази, наявність Microsoft Office, баз даних, мультимедійного супроводу.

2. Рекомендації щодо вдосконалення ОПП

2.1. Відновити бакалаврську кваліфікаційну роботу (проєкт)

Хоча стандарт не передбачає обов'язкової кваліфікаційної роботи, практика підготовки індивідуального дослідження сприяє формуванню навичок правового аналізу, формування позиції, юридичного письма. Пропонується запровадити хоча б факультативну можливість для студентів обирати між іспитом і підготовкою бакалаврської роботи (особливо для студентів з науковими інтересами).

2.2. Інтеграція LegalTech

У зв'язку з цифровізацією правової сфери доцільно посилити компонент інформаційних технологій у правничій діяльності, включивши до навчального плану:

- роботу з ЄCITC,
- платформами типу OpenDataBot, YouControl, Судова влада України,
- основи електронного правосуддя (e-justice),
- аналіз правової аналітики за допомогою програмного забезпечення.

2.3. Розширення академічної мобільності

Попри наявність згадки про національну й міжнародну мобільність, варто чіткіше прописати механізми її реалізації: з якими ЗВО є угоди, які семестри передбачені для мобільності, які кредити перезараховуються.

2.4. Включення елементів soft skills

Пропонується включити до вибірових дисциплін модулі, що розвивають емоційний інтелект, управління конфліктами, навички ведення переговорів, юридичну журналістику, що відповідає трендам мультидисциплінарності сучасного правника.

2.5. Розширити залучення стейкхолдерів

Рекомендується активніше залучати зовнішніх практиків (суддів, адвокатів, прокурорів, бізнес-юристів) не лише в якості рецензентів, а й до участі в гостьових лекціях, тренінгах, журі конкурсів з правових дебатів, клінічних програм.

III. ВИСНОВОК

Освітньо-професійна програма підготовки бакалаврів за спеціальністю 081 «Право» Херсонського інституту ПрАТ «ВНЗ «МАУП» є добре структурованим, методологічно вивіреном та якісно реалізованим документом, який відповідає чинному законодавству, державному стандарту вищої освіти та принципам Європейського простору вищої освіти.

Програма відзначається:

- сучасним змістом, що охоплює ключові правові інститути та спеціалізовані галузі;
- орієнтацією на практичну підготовку та професійні компетентності;
- наявністю ресурсного забезпечення, достатнього для реалізації цілей програми;
- формуванням у здобувачів не лише знань, а й цінностей правничої професії: доброчесності, гуманізму, поваги до прав людини та принципу верховенства права.

Разом із тим, для подальшого підвищення якості освітнього процесу та відповідності новітнім тенденціям правничої освіти, **рекомендується:**

1. Запровадити (на вибір студентів) можливість виконання індивідуального кваліфікаційного дослідження (бакалаврської роботи).
2. Посилити складову цифрової юридичної підготовки шляхом інтеграції LegalTech-компетентностей, навчання роботі з відкритими ресстрами та судовими інформаційними системами.

3. Розширити академічну мобільність шляхом укладення угод із ЗВО-партнерами в Україні та за кордоном.

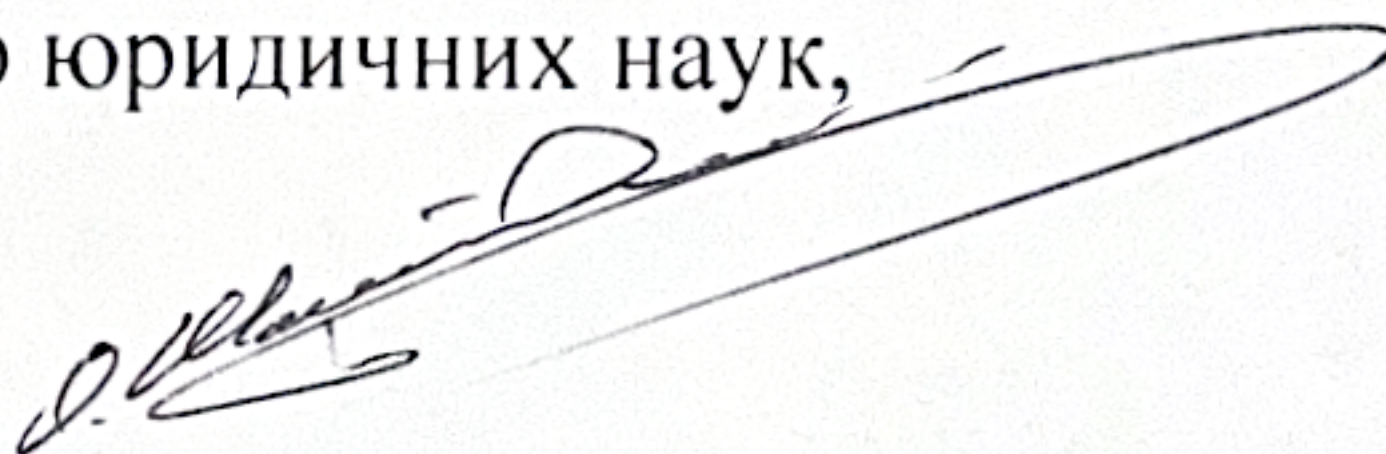
4. Удосконалити модуль вибірових дисциплін, включивши soft skills та міждисциплінарні курси, актуальні для правничої професії у ХХІ столітті.

5. Активніше залучати стейкхолдерів із числа професійної юридичної спільноти до розробки та реалізації програми, у тому числі шляхом участі у лекціях, майстер-класах, консультаціях та юридичній клінічній роботі.

Загальна оцінка. Освітньо-професійна програма є актуальною, якісною, професійно зорієнтованою, має чітко визначені освітні цілі та відповідає державним стандартам, нормам академічної доброчесності та потребам правничої практики. Рекомендується до впровадження, акредитації та реалізації.

Директор інституту права та безпеки
Одеського державного університету
внутрішніх справ, доктор юридичних наук,
професор

Олег ШКУТА

Підпис	<u>Олег Шкута</u>
ЗАСВІДЧУЮ:	<u>Олег Шкута</u>
	<u>ВДСД ОДУВС</u>
«	» 20 р.